

Soạn bài: Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ

Soạn bài: Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ - Nguyễn Khoa Điềm

Đọc hiểu văn bản

Câu 1:

Bài thơ có 3 khúc, mỗi khúc có hai khổ thơ đều mở đầu bằng lời ru của tác giả, kết thúc bằng lời ru của mẹ. Cách lặp đi, lặp lại, cách ngắt nhịp như thế tạo âm điệu dịu dặt vấn vương của lời ru, gọi về nhịp nhàng của cánh nôi đưa. Tuy vậy, mỗi khúc hát có sự lặp lại nhưng cũng có sự phát triển. Giọng điệu ấy thể hiện một cách đặc sắc tình cảm thiết tha, trù mền của người mẹ giành cho em, mong em lớn khôn, khỏe mạnh, thành công dân tự do của nước nhà độc lập, thống nhất.

Câu 2:

Phân tích người mẹ Tà Ôi được miêu tả trong bài thơ:

Người mẹ Tà Ôi ru con ngủ, nhưng đồng thời mẹ làm công việc của kháng chiến, của cách mạng. Mẹ ru con trong khi mẹ già gạo nuôi bộ đội. Mẹ ru con khi tĩa bắp. Mẹ ru con trong khi chuyển lán, đập rừng, trực tiếp chống giặc Mĩ. Tình thương con luôn gắn liền với tình thương bộ đội, dân làng và tình yêu nước. Chính điều đó đã làm nên nét vĩ đại của người mẹ Tà Ôi.

Câu 3:

Gợi ý phân tích câu thơ:

"Mặt trời của bắp thì nằm trên đồi
Mặt trời của mẹ con nằm trên lưng"

Hai câu thơ vừa sử dụng phép so sánh, vừa sử dụng phép ẩn dụ mặt trời của bắp ấy là mặt trời của vũ trụ đem ánh sáng và sự sống cho muôn loài. Còn "Mặt trời của mẹ" là em. Em là mặt trời của đời mẹ. Em mang ánh sáng, nguồn sống tinh thần đến cho mẹ, em là một mặt trời nhỏ bé gần gũi thân thương ngay trên lưng mẹ. Em cần thiết với cuộc đời mẹ xiết bao! Hình ảnh khắc họa tình cảm sâu đậm của người mẹ đối với con.

Câu 4:

Qua khúc hát ru ta thấy tình cảm của mẹ đối với con là tình yêu đầm thắm lớn lao. Mẹ yêu con, mong con khôn lớn trưởng thành, mong con được sống trong hòa bình. Tình yêu con tha thiết biến thành lời ru với những ước mơ dịu ngọt.

- Mẹ giã gạo nên mẹ mơ con lớn "Vung chày lún sân" giã những hạt gạo trắng ngần.
- Mẹ giã gạo nên mẹ mơ con lớn "Vung chày lún sân" giã những hạt gạo trắng ngần.
- Mẹ đi con ra trận nên mẹ mơ thấy Bác Hồ, nghĩa là mơ thấy đất nước thống nhất, Bắc Nam sum họp và "Mai sau con lớn làm người tự do".

Tình cảm và khát vọng của người mẹ ngày càng lớn rộng, ngày càng đi từ riêng đến chung, đi từ quê hương tới đất nước.

Câu 5:

Tình yêu con của người mẹ gắn liền với tình yêu bộ đội, yêu buôn làng gian khổ, yêu đất nước. Tình cảm riêng chung đã hòa làm một. Những mong ước của mẹ cũng là mong ước cho con, cho làng, cho đất nước, mong con lớn giã gạo nuôi bộ đội, phát rẫy nuôi làng và cầm súng ra trận, cả gia đình ra trận, cả đất nước ra trận. Vì độc lập tự do của dân tộc. Mẹ là mẹ chiến sĩ, mẹ là chiến sĩ, mẹ là người mẹ Việt Nam anh hùng.